

**Sprawozdanie z realizacji
zadań z zakresu wspierania rodziny
za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją
tych zadań w kolejnych latach.**

ŁOWICZ, MARZEC 2026r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Spis treści:

I.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2024 ROKU	2
II.	SZCZEGÓŁOWE OMÓWIENIE REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027” w 2025 ROKU	15
III.	INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W KOLEJNYCH LATACH.....	47

I. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2025 ROKU

Rodzina stanowi wyjątkowe i niepowtarzalne środowisko, które silnie wpływa na fizyczny, psychiczny i społeczny rozwój dziecka, pod warunkiem jednak, że realizuje ona przypisane jej funkcje- zwłaszcza opiekuńczo- wychowawcze- w sposób właściwy. Współczesne rodziny częstokroć doświadczają licznych trudnych sytuacji, zagrażających wypełnieniu przez nie tych funkcji. Ewentualne zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i związane z tym zagrożenie interesów jej członków, zmuszają rodziny do korzystania ze szczególnej opieki i pomocy ze strony państwa. Państwo bowiem jest podmiotem odpowiedzialnym za stworzenie swoim obywatelom warunków, w których będą oni mogli funkcjonować i zaspokajać swoje potrzeby. Kierując się tym wskazaniem, „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”, uchwalono ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W myśl zapisów rzeczonyj ustawy, w gminie, przypisane jej zadania z zakresu wspierania rodziny, wykonywane są przez organ stanowiący i kontrolny - czyli radę gminy czy radę miejską oraz organ wykonawczy – wójta, burmistrza czy prezydenta miasta. Organ wykonawczy uprawniony jest do udzielenia upoważnienia do podejmowania decyzji administracyjnych, m.in., kierownikowi ośrodka pomocy społecznej. Zgodnie z powyższym, w Gminie Miasto Łowicz, zadania gminy, wynikające z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu. Dyrektor MOPS w Łowiczu, na podstawie Zarządzenia Nr 8A/2020 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 02.01.2020 r., jest upoważniony do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ww. ustawy, Burmistrz Miasta Łowicza zobowiązany jest do przedłożenia, w terminie do 31 marca każdego roku, Radzie Miejskiej w Łowiczu rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z informacją o potrzebach związanych z dalszą ich realizacją.

Katalog zadań, zawarty w art. 176 rzeczonyj ustawy, pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Do zadań własnych gminy, w myśl ww. zapisu, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) (uchylona)

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

- b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 *pomoc rodzinie wspierającej* ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 *zadania ministra właściwego do spraw rodziny* ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W art. 8 ust. 1, 2, 3 ww. ustawy ustawodawca określił **zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

„1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

A) pracy z rodziną;

B) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł „wsparcia zewnętrznego.” W myśl art. 10 ww. ustawy, **pracę z rodziną** organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 (*zlecenie realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego*). Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- placówek wsparcia dziennego;
- rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

Na podstawie art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku, gdy MOPS poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny Ośrodka przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm.)

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeśli wynika z niej konieczność systemowego wsparcia i współpracy z rodziną pracownik socjalny może wnioskować do Dyrektora MOPS o przydzielenie rodzinie **asystenta rodziny**. Również sąd, na mocy postanowienia, może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest bowiem zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, aby mogła ona poradzić sobie z przeżywanymi trudnościami i aby nie doszło w niej do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ale także z rodziną w przypadku gdy nastąpiło już czasowe umieszczenie dziecka poza nią. **Asystent rodziny** towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w ich myśleniu, zachowaniu oraz ich otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Asystent nie wyręcza ale aktywizuje osobę lub rodzinę do działania, w celu przezwyciężenia jej trudnej sytuacji, uwydatnia zasoby i niewykorzystywane kompetencje rodziny. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Działania podejmowane przez asystentów rodziny, zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zostały uwzględnione w realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2025-2027”, co zostało opisane w dalszej części niniejszego sprawozdania.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie jego godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny. Pracę z rodziną prowadzi w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W 2025 r. w MOPS w Łowiczu zatrudnionych było 2 asystentów rodziny realizujących swoje obowiązki na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy.

Do zadań asystenta rodziny, zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy, należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja- we współpracy z członkami rodziny i po konsultacji z pracownikiem socjalnym- planu pracy z rodziną (przy czym plan pracy z rodziną, precyzuje działania mające na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty);
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 6) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 8) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 9) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 10) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 11) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

- 12) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 oraz z 2024 r. poz. 1572)
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; sporządzanie, na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- 14) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 15) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą diagnostyczno- pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
- 16) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny - nie rzadziej niż co pół roku.

Asystenci rodziny MOPS w 2025r. współpracowali łącznie z 20 rodzinami (74 dziećmi w tych rodzinach). Z tego 4 rodziny korzystały ze wsparcia od 3 do 12 miesięcy, a 17 rodzin powyżej roku. 6 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez sąd. W ciągu 2025 roku zakończono współpracę z 7 rodzinami, w tym ze względu na:

- osiągnięcie/częściowe osiągnięcie celów- zakończono współpracę z 5 rodzinami,
- z powodu zaprzestania współpracy przez rodzinę- zakończono współpracę z 1 z rodzin,
- ze względu na zmianę metody pracy – zakończono współpracę z 1 rodziną.

W 2025 r. średni czas pracy asystenta rodziny z jedną rodziną wyniósł 27 miesięcy.

Praca z rodzinami realizowana była zgodnie z indywidualnymi, opracowanymi wspólnie z rodzinami planami pracy. Zwracano uwagę aby plany te były realne- możliwe do zrealizowania, spójne, kompletne i konkretne- aby cele do realizacji zostały określone w dokładny, zrozumiały dla rodziny sposób i aby były terminowe czyli miały jasno określony czas wykonania poszczególnych zadań. Należy zaznaczyć, iż warunkiem koniecznym dla rozpoczęcia pracy asystenta rodziny z daną rodziną jest wyrażenie przez nią zgody na tę współpracę. Wspieranie rodziny jest prowadzone bowiem za zgodą rodziny i z aktywnym jej udziałem.

Asystenci rodzin towarzyszyli rodzinom i wspierali rodziny z dziećmi, aby w przyszłości samodzielnie potrafiły pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania potomstwa oraz stworzenia im optymalnych warunków do prawidłowego rozwoju. Działania prowadzone w rodzinach przez asystentów miały przyczynić się do podniesienia poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, zwiększenia ich świadomości w procesie wychowania dzieci. Asystenci wskazywali na prawidłowe wzorce funkcjonowania rodziny.

Asystenci rodziny prowadzili działania z zakresu wzbogacania potocznej wiedzy pedagogicznej rodziców o elementy naukowej wiedzy o wychowaniu dzieci i młodzieży (prowadzili tzw. pedagogizację rodziców). Pedagogizację prowadzoną przez asystentów realizowano w oparciu o wymianę informacji o wychowaniu, w tym konkretnego dziecka w danej rodzinie, w określonej rodzinnej sytuacji oraz z wykorzystaniem sposobności do wspólnego poszukiwania rozwiązań istniejących problemów wychowawczych. Cechą

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

charakterystyczną asystowania była indywidualizacja pracy, dostosowywanie metod i środków do określonych beneficjentów i ich realnych potrzeb, kierowania do nich dedykowanego wsparcia.

Asystenci rodziny prowadzili treningi umiejętności rodzicielskich, mające na celu pomoc rodzicom w zrozumieniu fizycznych i emocjonalnych, adekwatnych do wieku ich dzieci potrzeb, przyswojeniu przez rodziców właściwych praktyk wychowawczych, a także zachęcali do okazywania dzieciom miłości, akceptacji, które to sprzyjają rozwojowi oraz umocnieniu relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi, odbudowaniu więzi między członkami rodziny. Podejmowali również działania metodyczne, służące podwyższeniu umiejętności interpersonalnych rodziców co przekładało się na istotną poprawę relacji między wszystkimi członkami rodziny.

Ważnym elementem pracy asystentów rodziny w środowiskach było też poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (np. nauka racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami finansowymi w oparciu o ustaloną z rodziną hierarchię potrzeb, terminowe regulowanie zobowiązań finansowych rodziny, trening wykonywania prac domowych, pozyskiwanie usług na rzecz domu, zachęcanie do wykonywania koniecznych napraw, remontów, wymiany sprzętów domowych, poprawy estetyki i funkcjonalności pomieszczeń, treningi w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami). W czasie pracy z rodzinami poruszane były zagadnienia dotyczące organizacji dnia w rodzinie, tworzenia harmonogramu obowiązków domowych, higieny (dbałość o higienę osobistą członków rodziny, czystość garderoby, zwalczanie wszawicy), troski o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci oraz pozostałych członków rodziny (m.in.: dopilnowywanie wizyt kontrolnych, wykonywanie badań okresowych - bilansów, szczepień, stosowanie się do zaleceń lekarskich). Rodziny objęte asystą korzystały z pomocy asystenta w umawianiu terminów wizyt u specjalistów: np. psychiatry, psychologa, okulisty, neurologa dziecięcego, w realizowaniu fizjoterapii i rehabilitacji dziecka, ze wspierania rodzica podczas jego pobytu z dzieckiem w szpitalu, w zdobywaniu informacji i dbaniu o prawidłową dietę dziecka z chorobami przewlekłymi np. cukrzycą. Asystenci rodziny w swojej pracy zwracali uwagę na działania mające stymulować prawidłowy rozwój emocjonalny dzieci oraz kształtować u nich postawy prospołeczne, m.in. poprzez: okazywanie dzieciom zainteresowania, akceptacji i troski, chwalenie za osiągnięcia (nawet te najdrobniejsze), udzielanie wsparcia emocjonalnego w sytuacjach dla nich trudnych w domu, w szkole, grupie rówieśniczej; wzmacnianie i wspieranie ich dostosowywania się do ogólnie przyjętych zasad życia rodzinnego (np. dotyczących powrotu do domu o określonej godzinie, odrabiania zadanych prac domowych, wypełniania obowiązków domowych, właściwego komunikowania się z rodzicami czy rodzeństwem) i zasad życia społecznego. Informowali także o konsekwencjach jakie pociągają za sobą zachowania społecznie nieakceptowane.

W ramach udzielanego rodzinom wsparcia, asystenci prowadzili też działania edukacyjne, polegające na informowaniu o działalności różnych instytucji oraz o sposobie załatwiania różnych spraw urzędowych. Niejednokrotnie asystenci rodziny towarzyszyli klientom w urzędach czy instytucjach (m.in. w UM, ZGM, PPP, KPP, poradniach zdrowia) aby nie tylko informować, ale również w praktyce kształtować pożądane zachowania podopiecznych, utrwaląc zachowania poprawne przy jednoczesnym zachęcaniu ich do większej aktywności i samodzielności.

Asystenci rodziny, w ramach współpracy z rodzinami, motywowali je do korzystania z dostępnych form wsparcia (np. podjęcia terapii psychologicznej – indywidualnej lub rodzinnej, terapii w zakresie leczenia z uzależnienia, możliwości korzystania z doradztwa zawodowego), podkreślali wagę aktywności i integracji społecznej- zachęcali do udziału w zajęciach grup samopomocowych, informowali o miejscach i terminach spotkań takich grup, udostępniali informacje o działalności placówek społeczno-kulturalnych i sportowo –

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

rekreacyjnych, zachęcając dzieci, młodzież i dorosłych do udziału w różnych formach zorganizowanych zajęć i wydarzeniach .

W trakcie wykonywania swoich obowiązków asystenci rodziny ściśle współpracowali z innymi pracownikami służb społecznych.

W roku 2025 praca asystentów organizowana była przez **Zespół do Spraw Asysty Rodzinnej**. W jego ramach współpracowali ze sobą: Dyrektor MOPS, Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej w MOPS, psycholog-Koordynator Zespołu, 2 asystenci rodziny, pracownicy socjalni, w których rejonie zamieszkiwały rodziny objęte asystą rodzinną, osoby zaproszone.

Do zadań Zespołu należało podejmowanie działań z zakresu:

- diagnozowania i analizowania sytuacji rodzinnej środowisk pod kątem zaistniałych problemów i deficytów;
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji;
- wspierania rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną;
- profilaktyki i edukacji rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych;
- wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych;
- organizowania dla rodzin grup wsparcia/grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji;
- interwencji i działań zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- organizowania dla rodzin potrzebujących opieki specjalistycznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych;
- współpracy z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- współpracy ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.

W 2025 roku odbyło się 31 spotkań Zespołu ds. Asysty Rodzinnej.

Na spotkaniach Zespołu asystenci rodziny przedstawiali przygotowane przez siebie oceny okresowe rodzin (oceny takiej dokonuje się nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy) omawiające aktualną sytuację życiową rodzin, ich dotychczasową współpracę z asystentami oraz stopień realizacji przyjętego dla nich planu pracy. Sprawdzano czy podejmowane przez członków rodziny i asystenta działania prowadzą do osiągnięcia założonych w planach pracy celów. Dokonywano w razie konieczności weryfikacji/ aktualizacji istniejących planów pracy z rodzinami. Spotkania Zespołu były też okazją do podejmowaniu współpracy z innymi podmiotami, świadczącymi usługi na rzecz rodziny.

PIECZA ZASTĘPCZA

W oparciu o art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i **pieczy zastępczej** w 2025 r. MOPS w Łowiczu realizował zadanie w zakresie wsparcia-współfinansowania pobytu dzieci z terenu Gminy Miasto Łowicz w pieczy zastępczej. Współfinansowanie pieczy zastępczej w Polsce to obowiązek gminy, z której pochodzi dziecko, polegający na partycypowaniu w kosztach jego utrzymania w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczej. Kwoty te są stopniowane: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

rodzinie zastępczej, 30% w drugim i 50% w trzecim roku oraz kolejnych latach, a obowiązek dotyczy także pełnoletnich wychowanków, kontynuujących naukę do 25. roku życia.

W ramach tego zadania współfinansowano pobyt 65 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w rodzinach (rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe, rodziny zastępcze spokrewnione, Rodzinne Domy Dziecka) oraz 2 dzieci umieszczonych w placówkach (dom dziecka i powiatowy zespół placówek opiekuńczo-wychowawczych), zaś wysokość wydatków poniesionych przez samorząd w 2025 r. na ten cel wyniosła 590 983,43 zł (dla porównania w 2024r. wydatki te wyniosły 537 292,85 zł, w 2023r. - 432 191,13 zł w 2022r. - 345 573,11 zł, w 2021r. - 286 309,03 zł, a 2020 r. - 210 564,07 zł).

Ponadto w związku z tym, że od 01.02.2023r. weszły w życie kolejne zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 447 ze zm., art. 191 ust. 5) MOPS współfinansuje także koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Środki przekazane na ten cel wyniosły w 2025r. 51 118,59zł. (w latach poprzednich: 2024r.- 48 532,58zł, 2023r- 30 607,14 zł).

W 2025 roku, organizując działania wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny, MOPS w Łowiczu kontynuował projekty resortowe Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej :

1. Gmina Miasto Łowicz w 2025 r. kontynuowała realizację programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025. Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, z późn. zm.).

2. MOPS w Łowiczu w 2025r., podobnie jak w latach ubiegłych realizował, program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025. W ramach Programu gmina otrzymała wsparcie finansowe w wysokości do 100 proc. kosztów realizacji usługi opieki wytchnieniowej. Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- wsparcia osób niepełnosprawnych przez zapewnienie im pomocy adekwatnej do potrzeb;
- zwiększenia uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- zwiększenia wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Program realizowany przez MOPS w 2025r. zakładał wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Wsparcie asystencją osobistą adresowane było do dzieci poniżej 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Gmina przyznawała usługi asystencji osobistej na podstawie Karty zgłoszenia do Programu. W pierwszej kolejności, asystentem mogła zostać osoba wskazana przez uczestnika lub jego opiekuna prawnego. Osoby zakwalifikowane do Programu miały możliwość korzystania z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności. Opiekunowie pomagali podopiecznym w poruszaniu i przemieszczaniu się w miejscu zamieszkania. Podczas wspólnego spędzania czasu, opiekunowie towarzyszyli też podopiecznym w opuszczaniu miejsca zamieszkania, zabierali osoby niepełnosprawne na spacer, konieczne wizyty w urzędach, wyjścia do kina czy restauracji. Pomoc świadczona była w różnych porach dnia oraz w weekendy. Dzienna ilość świadczonych godzin asystentury zależna była od potrzeb beneficjenta.

W 2025r. Programem „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” objęte zostały 72 osoby (w tym 12 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i niepełnosprawnością sprzężoną, 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności), u których asystenci zrealizowali łącznie 25886 godzin asystencji osobistej. Na realizację Programu wykorzystano środki z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 1347042,04 zł.

Program w 2025 r. cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem i jest realizowany również od stycznia 2026 r.

Głównym celem **Programu Opieka Wytchnieniowa** jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.).

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w wypełnianiu codziennych obowiązków opiekuńczo- pielęgnacyjnych lub zapewnienie im czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki zyskują czas, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Opieka wytchnieniowa realizowana była w miejscu zamieszkania w dwóch formach: dziennej oraz całodobowej. Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego realizowana była łącznie dla 53 osób w tym 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Opiekunowie zrealizowali łącznie 10013 godzin usługi opieki wytchnieniowej. Całkowity koszt świadczenia usług w formie pobytu dziennego wyniósł 596616,97 zł. Opieką całodobową objętych zostało 14 osób na łączną kwotę 85 200,00 zł. Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego świadczona była w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.

Program „Opieka 75+”

Gmina Miasto Łowicz jako jedna z nielicznych gmin powiatu łowickiego bierze udział w Programie „Opieka 75+”. Strategicznym celem programu jest rozwój i poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Program „Opieka 75+” jest adresowany do gmin miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich do 60 tys. mieszkańców.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Środki finansowe z programu mogły być przeznaczone na:

- dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą kontynuowane w roku 2025;
- dofinansowanie do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2024 te usługi nie były świadczone;
- dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

W roku 2025 Programem objęte zostały **62** osoby. W ramach programu zrealizowano łącznie 12588 godzin usług opiekuńczych. Na realizację programu wykorzystano dotację z budżetu państwa wysokości 169 641 zł. Usługi świadczone były przez dwóch pracowników MOPS oraz opiekunki PCK.

Udział w Programie pozwolił gminie na zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób w wieku 75+ . Liczba osób na terenie gminy wymagających wsparcia w tej formie usług opiekuńczych stale wzrasta. W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu wystąpił o środki finansowe na realizację kolejnej edycji Programu w 2026 r.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomimo realizacji przez MOPS wsparcia w ramach programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, czy „Opieka wytchnieniowa” liczba osób wymagających wsparcia wzrasta z roku na rok.

W 2025 r. Ośrodek zapewniał w ramach zadań własnych usługi opiekuńcze oraz w ramach zadań zleconych specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze to jedna z form pomocy udzielanej w ramach systemu wsparcia socjalnego. Mogą z niej skorzystać osoby z niepełnosprawnościami, a także osoby chore krótkoterminowo albo przewlekłe, osoby starsze i osoby samotne, jeśli potrzebują na co dzień pomocy innych osób, a nie mogą jej uzyskać od osób wspólnie z nią zamieszkujących (np. równie chory współmałżonek) i innych członków rodziny, tzw. wstępnych i zstępnych, czyli dzieci, wnuków, siostr, braci, dalszej rodziny.

Usługi opiekuńcze świadczone są w domu podopiecznego i – zgodnie z potrzebami – w jego najbliższym otoczeniu.

Usługi opiekuńcze mogą obejmować:

- a) pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprząatanie, gotowanie, załatwianie spraw urzędowych itp.
- b) mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc osobom chorym, dozowanie lekarstw, prześcietania łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie,
- c) w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem.

Usługami opiekuńczymi w tym specjalistycznymi usługami objęto w 2025 r. łącznie 154 osoby. Dla porównania w 2024 r. pomocą objęte były 133 osoby w tym ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystała 1 osoba.

Z tytułu świadczonych usług opiekuńczych w 2025 r. poniesiono wydatek finansowy ze środków:

- a) samorządowych: 319 908,88 zł;
- b) dotacja – Program Opieka 75+: 169 641 zł.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

„Korpus Wsparcia Seniora”

Realizacja Modułu I

Ważnym działaniem skierowanym do osób starszych, samotnych, mających problemy zdrowotne i szukających dostępnych dla nich form pomocy była dalsza realizacja programu „**Korpus Wsparcia Seniorów**”. W 2025 roku Gmina Miasto Łowicz – w odpowiedzi na ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025, podjęła działania w zakresie uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. programu. Pozyskano datację w łącznej wysokości 122.560,00 zł, w tym w zakresie: Modułu I – 58.560,00 zł; Modułu II – 64.000,00 zł. Celem Modułu I jest zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej.

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość.”

W 2025r. adresatami programu byli seniorzy w wieku 60+ , którzy mieli problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. W 2025 roku, poprzez działania z zakresu Modułu I i Modułu II, pomoc otrzymało łącznie 62 seniorów i, jak wynika z rozeznania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu, zapotrzebowanie na tego typu pomoc świadczoną seniorom nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Udział w programie umożliwił seniorom podtrzymanie kontaktów społecznych, realizację spraw urzędowych, poprawę codziennego funkcjonowania oraz zapewniał monitorowanie ich stanu zdrowia przez co zwiększał ich poczucie bezpieczeństwa.

Realizacja Modułu I

Realizacja zadania w zakresie Modułu I Programu została rozpoczęta po zawarciu umowy dotacyjnej z dnia 06.06.2025 r. i trwała do 31.12.2025 r. W VI 2025 r. przeprowadzone zostały, w ramach rozeznania sytuacji życiowej oraz potrzeb i oczekiwań seniorów, wywiady środowiskowe i uruchomiono 10 środowisk usług sąsiedzkich. Do końca 2025 r. z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 12 osób starszych. Do realizacji usług sąsiedzkich w tych środowiskach zaangażowanych zostało 9 opiekunów, a były to osoby z najbliższego otoczenia seniorów. Dla każdego ze środowisk pomocy sąsiedzkiej opracowane zostały indywidualne zakresy świadczenia pomocy o charakterze opiekuńczym, organizowanej w miejscu zamieszkania seniorów.

Realizacja Modułu II

Usługa wsparcia w ramach Modułu II obejmowała swoim zakresem realizację usług opiekuńczych poprzez świadczenie „opieki na odległość” na rzecz osób starszych, zapewnienie seniorom w wieku 60 lat i więcej nieodpłatnego użytkowania razem 50 opasek bezpieczeństwa wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi (dwustronna komunikacja głosowa – wewnętrzny głośnik i mikrofon),
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaski bezpieczeństwa były połączone z usługą operatora pomocy.

W 2025 roku rzeczywista liczba zgłoszeń do centrum monitorowania w ramach teleopieki przy użyciu opaski bezpieczeństwa wyniosła 137, a w wyniku użytkowania opasek bezpieczeństwa, udzielono teleporady - wsparcia przez telefon łącznie w 136 sytuacjach. W 1 przypadku zaszły okoliczności, które wskazywały na konieczność podjęcia akcji zakończonej interwencją służb ratunkowych

W 2025 roku w realizację Modułu II zaangażowanych było 2 pracowników terenowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu i w ciągu minionego roku wsparciem objęto łącznie 50 seniorów, w tym: 43 kobiet i 7 mężczyzn; 40 osób powyżej 75 roku życia; 36 osoby samotne, z których 18 seniorów to osoby z orzeczonymi niepełnosprawnościami lub niezdolnością do samodzielnej egzystencji, a także 14 seniorów mieszkających z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającej pomocy (w tym 7 osób z orzeczonymi niepełnosprawnościami lub niezdolnością do samodzielnej egzystencji). Spośród 50 seniorów 27 osób po raz pierwszy w 2025 r. przystąpiło do Programu

Priorytetem w realizacji Programu w zakresie Modułu II była dbałość o właściwy, satysfakcjonujący seniorów, przebieg wsparcia, opierający się na spotkaniach pracowników MOPS z osobami starszymi, które z powodu wieku przejawiają różne deficyty znacznie utrudniające im codzienne funkcjonowanie społeczne. Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025 w zakresie Modułu II pozytywnie wpłynęła na jakość życia seniorów w wieku 60 lat i więcej, mieszkańców Gminy Miasto Łowicz, korzystających ze wsparcia w postaci tzw. „opieki na odległość”. Korzystanie z całodobowego wsparcia w zakresie monitorowania stanu zdrowia dało użytkownikom opasek bezpieczeństwa możliwość uzyskania pomocy w dowolnym miejscu i o dowolnej porze oraz spowodowało zmniejszenie napięcia psychicznego, niepokoju i lęku odczuwanego przez seniorów, co w konsekwencji przełożyło się na ich ogólnie lepsze funkcjonowanie psychofizyczne, a także w wielu przypadkach umożliwiło podjęcia aktywności społecznej i zniwelowanie zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Osiągnięcie tych efektów możliwe było dzięki zaangażowaniu pracowników i ich zindywidualizowaniu podejścia do każdego seniora. Filarami realizacji Programu w zakresie wsparcia seniorów w postaci tzw. „opieki na odległość” były częste, a w niektórych przypadkach nawet bardzo częste, bezpośrednie kontakty osobiste pracowników MOPS w Łowiczu, działających w terenie, z osobami starszymi, objętymi ww. pomocą.

W ramach Programu, do obowiązków pracowników bezpośrednio realizujących zadanie w terenie należało:

- 1) zapoznanie seniorów z założeniami Programu na rok 2025, zapoznanie z zasadami rekrutacji i udziału w Programie „teleopieki” oraz rozeznawanie aktualnych potrzeb seniorów
- 2) wspólne z seniorami wypełnienie formularza Karty Pacjenta oraz pozostałej dokumentacji związanej z realizacją Programu w zakresie dostępu do opieki na odległość;
- 3) wsparcie seniorów przy obsłudze „opasek bezpieczeństwa”, zapoznanie z instrukcją obsługi opaski, sposobem jej ładowania i działania, a także pomoc seniorom w uruchomieniu i bieżącej obsłudze opaski, bieżące korygowanie sposobu samodzielnego korzystania przez seniorów z opaski, kontakt z operatorem centrum monitorowania w celu weryfikacji danych osób korzystających z opasek przypisanych do

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

seniorów, a także ustawienia parametrów urządzeń i kontakt z infolinią w celu zgłoszenia ewentualnych nieprawidłowości w działaniu opaski, pomoc seniorom w serwisowaniu opasek;

- 4) dokumentowanie podejmowanych działań w miesięcznych kartach świadczenia wsparcia seniorom w poszczególnych środowiskach oraz wypełnianie kart miesięcznych zbiorczych.

Pomoc uchodźcom z Ukrainy

W związku z nadal trwającą inwazją Rosji na Ukrainę Gmina Miasto Łowicz aktywnie uczestniczy w **pomocy ukraińskim uchodźcom** przebywającym w naszym mieście. Realizowane są działania mające wspierać uchodźców z Ukrainy i ich rodziny. Pracownicy MOPS pomagają obywatelom Ukrainy przybyłym do Łowicza aktywnie włączając się we wszystkie akcje, które mają na celu zapewnić uchodźcom pomoc w codziennych sprawach.

Obywatelom Ukrainy objętym Ustawą (Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa) przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej na takich samych zasadach jak obywatelom RP. Wśród proponowanych uchodźcom form wsparcia znajdują się zarówno zasiłki rodzinne, opiekuńcze, zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. W ramach pracy socjalnej świadczonej przez pracowników MOPS rodziny ukraińskie mogły także skorzystać z poradnictwa, wsparcia i pomocy w zakresie :

- znalezienia pracy i kursów zawodowych
- znalezienia i doposażenia mieszkania do wynajęcia
- poradnictwa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego- zakupy, wyżywienie
- realizacji spraw urzędowych
- uzyskania dostępu do wsparcia specjalistycznego(psycholog, psychiatra, terapeuta).

Pomoc dla obcokrajowców przybyłych do Łowicza oferuje także działające od października 2024 roku w Łowiczu **Centrum Integracji Cudzoziemców**. Wspiera ono osoby przybyłe do Polski z różnych zakątków świata, pomagając im w adaptacji do nowych warunków życia. Projekt jest realizowany przez AVSI Polska we współpracy z firmą Partners Sp. z o.o., a jego celem jest integracja społeczna i zawodowa obywateli państw trzecich mieszkających w powiecie łowickim.

Grupa docelowa projektu to cudzoziemcy: samotni rodzice z dziećmi oraz rodziny, którzy przybyli do Polski z powodu działań wojennych w Ukrainie oraz pozostali cudzoziemcy spoza UE (np. obywatele Filipin, Nepalu, Indii) przybywający w celu poszukiwania pracy.

W ramach projektu zaplanowano kompleksową pomoc w różnych obszarach życia:

- Stały punkt informacyjny: W Centrum na co dzień dyżurują doradcy międzykulturowi, tłumacze, prawnicy, psychologowie, doradcy zawodowi i logopedzi, oferując wsparcie w językach ojczystych beneficjentów.
- Indywidualne plany działania: Doradcy zawodowi pomogą w planowaniu ścieżki kariery i zdobywaniu nowych umiejętności.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

- Warsztaty i kursy: Zorganizowane będą warsztaty adaptacyjne, kursy języka polskiego (A1-B1) oraz szkolenia z przedsiębiorczości.
- program wspierający integrację dzieci i młodzieży cudzoziemców z polskimi rówieśnikami: spotkania integracyjne „Poznajmy się przez zabawę”, wyjazdy grupowe do ciekawych miejsc, zajęcia wyrównawcze z różnych przedmiotów szkolnych,
- całodzienna opieka w klubiku dla 20 dzieci w wieku 2-6 lat z wyżywieniem.
- Wydarzenia kulturalne i rekreacyjne: Comiesięczne spotkania, koncerty, a także działania mające na celu wymianę doświadczeń między Polakami a cudzoziemcami.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

II. SZCZEGÓŁOWE OMÓWIENIE REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027” W 2025 ROKU

Mając na uwadze realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej gminy przyjmują 3-letni program wspierania rodziny, który jest elementem składowym strategii rozwiązywania problemów społecznych. W oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowano 3-letni „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2025-2027”, który przyjęto Uchwałą NR XI/80/2024 RADY MIEJSKIEJ W ŁOWICZU z dnia 28 listopada 2024 r. Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu. Nadzór nad jego realizacją powierzono Radzie Miejskiej w Łowiczu.

Adresatami „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027” są rodziny z terenu miasta Łowicza, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożone różnymi zjawiskami dysfunkcyjności i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w szczególności rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub rodziny, z których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej.

Program uwzględnia uwarunkowania lokalne i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej.

Głównym celem przyjętego, aktualnie obowiązującego Programu jest: **Profesjonalne wsparcie rodzin z dziećmi z terenu miasta Łowicza, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez podejmowanie zintegrowanych i spójnych działań w zakresie wzmacniania potencjału i kompetencji rodziny.**

Działania w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostało już umieszczone poza rodziną biologiczną. Dotyczą one następujących obszarów problemowych:

- Wsparcie rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- Koordynacja działań różnych instytucji działających ze środowiskami dysfunkcyjnymi;
- Zmniejszanie skali zjawisk zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodziny: ubóstwo, bezrobocie, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, przemoc domowa, brak kompetencji rodzicielskich.

Realizatorem zadań przewidzianych w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025-2027” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu, współpracujący z instytucjami i podmiotami wspierającymi dziecko i rodzinę, działającymi na terenie miasta Łowicza.

Cel główny „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027” w 2025 roku realizowany był poprzez następujące cele szczegółowe i zadania:

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
Cel szczegółowy 1			
Stabilizacja sytuacji rodziny w sferze socjalno- bytowej			
<p>1.1. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego i bytowego rodzin zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym</p>	<p>1.1.1. Diagnoza środowiska rodzinnego przez pracownika socjalnego</p>	<p><u>Diagnoza składa się z kolejno następujących po sobie kroków:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie trudności osoby/rodziny i związanych z nimi niezaspokojonych potrzeb i oczekiwań – pracownik socjalny na tym etapie określa podstawowe trudności osoby/rodziny, które spowodowały zgłoszenie do systemu pomocy społecznej oraz związane z nimi potrzeby i oczekiwania, których zaspokojenie może przyczynić się do poprawy jej sytuacji. 2. Rozpoznanie i wzmacnianie poziomu motywacji osoby/rodziny do współpracy z pracownikiem socjalnym, tj. chęci, gotowości, możliwości współpracy, jej doświadczeń w samodzielnym przezwyciężaniu trudnej sytuacji oraz opinii na temat skuteczności pomocy społecznej – pracownik socjalny poprzez pytania otwarte ma możliwość poznać opinie osoby wspomaganej na temat jej starań i prób samodzielnego wyjścia z trudnej sytuacji oraz opinii na temat użyteczności działań przedstawicieli służb społecznych. Pracownik socjalny poznaje i wzmacnia wartości, aspiracje, wizje przyszłości preferowane przez wspieraną osobę, by zmotywować ją to aktywnego udziału w inicjowanym procesie pomocowym oraz w dalszym działaniu połączyć cele osoby/członków rodziny z celami instytucji. 3. Ocena sytuacji i funkcjonowania osoby lub rodziny, polega na zestawieniu wszystkich rodzajów jej potrzeb, oszacowaniu ich ważności, wstępnym określeniu możliwości ich zaspokojenia w oparciu o jej zasoby własne, najbliższego środowiska i/lub innych instytucji oraz wskazaniu barier utrudniających dotarcie do nich. Pozwala to pracownikowi socjalnemu na podjęcie decyzji o dalszych działaniach, których celem jest wzmocnienie osoby/rodziny i zmiana statusu jej dotychczasowej sytuacji poprzez zaspokajanie konkretnych potrzeb. <p>Ocena sytuacji osoby/rodziny opiera się na opisie dokonanym przez osobę, jej najbliższych krewnych i znajomych, współpracujących z nią do tej pory specjalistów, danych zawartych w dokumentach i bierze pod uwagę sytuację społeczną, w jakiej znajduje się osoba lub rodzina. Skupia</p>	<p>MOPS w Łowiczu</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>się nie tylko na potrzebach i problemach, które należy rozwiązać, ale podkreśla mocne strony, możliwości osoby i jej najbliższego otoczenia. Poza standardowym działaniem pracownika socjalnego, podczas diagnozy sytuacji rodziny z dziećmi określa się również specyficzne jej obszary. Dotyczą one: komunikacji podstawowej w rodzinie, codziennego życia rodziny, etapów rozwojowych dzieci, „zasobów” psychospołecznych rodziców oraz sytuacji społecznej członków rodziny.</p> <p>Diagnoza - ocena nie jest czymś ostatecznym, w miarę budowania prawidłowych relacji między pracownikiem socjalnym i rodziną, opis sytuacji rodziny staje się coraz pełniejszy i w związku z tym zmianie ulegać będzie również diagnoza - ocena. Zdarza się również, że w życiu rodziny następują wydarzenia, które prowadzą do weryfikacji diagnozy - oceny (np. rozwód, narodziny nowego członka rodziny, choroba, podjęcie pracy przez dotychczas bezrobotnego rodzica).</p> <p>Narzędziem wykorzystywanym przez pracowników socjalnych do oceny sytuacji osoby lub rodziny jest wywiad środowiskowy, poszerzony o analizę SWOT. Diagnoza środowiska rodzinnego stanowi bardzo złożony proces. Wymaga dużego zaangażowania ze strony pracowników socjalnych oraz stałej współpracy z przedstawicielami innych instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny.</p> <p>Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych –1980</p> <p>Liczba przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych- 92</p> <p>Liczba przeprowadzonych postępowań i wywiadów na potrzeby Działu Świadczeń tut. OPS i innych (dot. specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia wychowawczego, świadczenia pielęgnacyjnego)- 19</p> <p>Opiniowanie na potrzeby instytucji zewnętrznych realizujących zadania z pomocy społecznej w tym przeprowadzenie wywiadów, sporządzanie analiz i opinii- 112</p>	

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>Wystąpienia do sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną-wychowawczą i o zajęcie stanowiska wobec opieki nad małoletnim dzieckiem - 8 wniosków.</p> <p>W 2025 r. pracownicy socjalni MOPS skierowali do sądu 6 wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody. Takie sytuacje mają miejsce wyłącznie wtedy, gdy osoba wymagająca umieszczenia ze względu na stan zdrowia nie jest zdolna do świadomego wyrażenia zgody lub w wyniku choroby psychicznej nie wyraziła zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagrażałby jej życiu.</p> <p>Pracownicy socjalni wystąpili do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z 3 wnioskami o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.</p>	
	<p>1.1.2. Udzielenie świadczeń z pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej/ materialnej</p>	<p><u>Liczba rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej –753</u> (w tym 203 rodziny objęto wyłącznie pracą socjalną. W ramach pracy socjalnej dokonuje się działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa ta określa uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.</p> <p>Liczba osób w rodzinach objętych pomocą w formie świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych- <u>1348</u>.</p>	<p>MOPS w Łowiczu</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
	<p>1.1.3. Objęcie dożywianiem dzieci na terenie placówek oświatowych w ramach realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”</p>	<p>MOPS w Łowiczu, w ramach podejmowanych w 2025 r. działań prorodzinnych zapewniał podopiecznym pomoc w formie dożywiania – zwłaszcza dzieci i młodzieży z rodzin ubogich.</p> <p>Ze wsparcia w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” – skorzystało 232 osoby/ 125 rodzin w formie zasiłków celowych, wydawanych w stołówce PCK, dożywiania w żłobkach, przedszkolach, szkołach. Program realizowany był przy współudziale środków własnych gminy oraz dotacji celowej z budżetu państwa.</p> <p>Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach i przedszkolach- 109.</p>	<p>MOPS w Łowiczu</p>
	<p>1.1.4. Ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób/ rodzin najbardziej potrzebujących w ramach realizacji Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)</p>	<p>W 2025 r. MOPS uczestniczył w realizacji Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)). W ramach FEPŻ pomocą objęte mogą być osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Korzystanie z tej formy pomocy gwarantuje się osobom i rodzinom spełniającym przesłanki wskazane w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekroczy określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. W 2025 r. kwota kryterium dochodowego wynosiła odpowiednio 2.676,50 zł. dla osoby samotnie gospodarującej oraz 2.180,95 zł. w przypadku osoby w rodzinie.</p> <p>Celem szczegółowym programu jest udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym dzieciom. .</p> <p>W 2025 r. z pomoc żywnościowa w ramach FEPŻ trafiła do 209 rodzin i tym samym do 420 osób.</p>	<p>Łowickie Stowarzyszenie „Dać Szanse” w Łowiczu MOPS w Łowiczu</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>MOPS w tym zakresie współpracował z łowickim Stowarzyszeniem „Dać Szansę”. Kwalifikowaniem i kierowaniem osób do programu zajmowali się pracownicy socjalni.</p>	
	<p>1.1.5. Zapewnienie potrzeb bytowych dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych</p>	<p>Liczba uczniów, którym przyznano i wypłacono świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego/ zasiłku szkolnego - 77 stypendiów(na kwotę: 83 780,00 zł ze środków rządowych i 20 947,00 zł ze środków własnych) oraz 9 zasiłków szkolnych (na kwotę : 3600,00 zł ze środków rządowych i 900,00 zł ze środków samorządowych). Łączna wysokość wypłaconych na stypendia i zasiłki szkolne środków (dotacja i środki własne) to 109 227,00zł.</p> <p>Stypendium przysługuje do 24 roku życia i może je otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskiego dochodu w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w następujących formach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, np. kursach językowych, zajęciach rewalidacyjnych i logopedycznych. Realizowane jest ono przelewem na rachunek bankowy instytucji prowadzącej zajęcia edukacyjne lub poprzez zwrot poniesionych kosztów. 2. Pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym na zakup podręczników, pomocy dydaktycznych, pomocy szkolnych, stroju sportowego i przyborów szkolnych. Realizowane jest ono poprzez przekazanie środków finansowych bezpośrednio przelewem na rachunek bankowy podmiotu realizującego świadczenie rzeczowe 	<p>MOPS w Łowiczu</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>lub poprzez zwrot poniesionych kosztów, na podstawie faktur i imiennych rachunków wystawionych na wnioskodawcę.</p> <p>3. Całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania - dotyczy uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy kolegiów. Realizowane jest ono poprzez zwrot poniesionych wydatków.</p> <p>Zasiłek szkolny to jednorazowa, doraźna pomoc dla uczniów w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (np. śmierć rodzica, choroba, pożar). Świadczenie jest przyznawane niezależnie od stypendium szkolnego.</p>	
	1.1.6. Wsparcie rodzin w utrzymaniu mieszkań komunalnych/ lokali socjalnych	<p>Ogólna liczba lokali zasiedlonych- 904 ,w tym :807 lokali mieszkalnych, 89 lokali ze statusem najmu socjalnego, 8 pomieszczeń tymczasowych. Liczba nowo powstałych lokali mieszkalnych w 2025r. – 20.</p> <p>W 2025r. wpłynęły 54 nowe wnioski o przydział mieszkania z zasobów gminy. Liczba osób nadal oczekujących na lokal mieszkalny – 65.</p> <p>W 663 gospodarstwach domowych przyznano dodatki mieszkaniowe.</p> <p>ZGM, w ramach wsparcia rodzin, realizuje politykę umożliwiającą najemcom mieszkań komunalnych czy lokali socjalnych odpracowanie zadłużenia czynszowego. W 2025 r. zawarto 5 umów na odpracowanie zadłużenia czynszowego.</p> <p>W 2025r. zapadły 2 wyroki eksmisyjne w tym1 nieprawomocny.</p>	Urząd Miejski w Łowiczu ZGM w Łowiczu MOPS w Łowiczu
	1.1.7. Opieka nad dzieckiem do lat 3	<p>Liczba żłobków/ klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych w przedszkolach – 4 (1 publiczny i 3 niepubliczne)</p> <p>Liczba miejsc w żłobkach – łącznie 96</p> <p>Liczba dzieci uczęszczających w ciągu danego roku do żłobka- 84.</p>	Urząd Miejski w Łowiczu osoby fizyczne i organizacje pozarządowe prowadzące

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
	Opieka nad dzieckiem 3-6 lat	<p>Na terenie Miasta Łowicza funkcjonuje siedem przedszkoli publicznych, dwa przedszkola niepubliczne oraz przedszkole przy SOSzW:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedszkole nr 1 "Stokrotka", ul. Ułańska 1 - Przedszkole nr 2 "Pod Tęczą", ul. Starzyńskiego 5a - Przedszkole nr 3 "Pszczółka Maja", ul. 3 Maja 4 - Przedszkole nr 4 "Słoneczko", ul. Gen. Wł. Sikorskiego 2 - Przedszkole nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi "Jaś i Małgosia", ul. Chełmońskiego 4 - Przedszkole Integracyjne nr 6 "Pod Świerkami", ul. Księżacka 26 – 120 miejsc - Przedszkole nr 7 "Wiosenka", ul. Wiosenna 2 - Przedszkole Niepubliczne „Tereferę”, ul. 3 Maja - Przedszkole Niepubliczne Diecezji Łowickiej im. Bł. Bolesławy Lament, ul. Seminaryjna 6 - Przedszkole Specjalne w SOSzW w Łowiczu, ul. Powstańców 1836r. <p>Wzrost świadomości rodziców dotyczącej wczesnej edukacji przedszkolnej powoduje duże zainteresowanie placówkami przedszkolnymi. Od lat występuje w Łowiczu bardzo wysoki procent dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W roku szkolnym 2024/2025 do oddziałów w przedszkolach publicznych i niepublicznych uczęszczało 861 dzieci.</p> <p>Rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku 12-35 miesięcy mogą korzystać z Programu „Aktywny Rodzic” (obowiązującego od 1 października 2024 r.). Jest to rządowe wsparcie dla rodziców dzieci w wieku od 12. do 35. miesiąca życia. Program ma na celu aktywizację zawodową rodziców, szczególnie matek, oraz wsparcie w opiece nad najmłodszymi dziećmi oferujące trzy rodzaje świadczeń: „aktywni rodzice w pracy”- dla pracujących rodziców/opiekunów prawnych dzieci w wieku 12-35 miesięcy (1500 zł/mies. lub 1900 zł przy niepełnosprawności), „aktywnie w żłobku” dla rodziców dzieci uczęszczających do żłobka, klubu dziecięcego lub u dziennego opiekuna, (do 1500 zł/1900 zł) oraz „aktywnie w domu” dla rodziców dzieci w wieku 12-35 miesięcy, którzy nie pracują lub nie kwalifikują się do pozostałych świadczeń (np. dziecko nie jest w żłobku). (500 zł/mies.</p>	działalność w tym zakresie

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		Przez 2 lata). Świadczenia przysługują bez względu na dochód i mają ułatwić godzenie pracy z opieką nad dzieckiem. Świadczenia " aktywny rodzic " są realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.	
1.2. Wsparcie rodzin w formie pracy socjalnej	1.2.1. Praca socjalna z rodziną prowadzona przez pracowników socjalnych	<p>Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej -753 (w tym 203 rodziny objęto wyłącznie pracą socjalną). Liczba osób objętych wsparciem w formie pracy z rodziną -1348</p> <p>Metody zastosowane przez pracowników socjalnych MOPS w Łowiczu w pracy z rodzinami były adekwatne do diagnozy sytuacji rodzin. Najczęściej stosowaną formą pracy socjalnej z klientem, podobnie jak w latach ubiegłych, była praca z indywidualnym przypadkiem. Skutecznym działaniem , w przypadku pracy socjalnej z wieloprogowymi rodzinami z dziećmi, jest także zawieranie kontraktu socjalnego. Jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc a MOPS, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji danej rodziny. Ta forma współpracy dokładnie określa, jakie działania i czynności rodzic i pracownik socjalny wykonują, aby osiągnąć wyznaczony wspólnie główny cel, tj. poprawę funkcjonowania rodziny i w konsekwencji poprawę sytuacji dzieci. Działanie to daje szansę na zlikwidowanie zaniedbań uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Wywiązywanie się rodziców z działań zawartych w kontrakcie a monitorowanych przez pracownika socjalnego oraz inne osoby zaangażowane w pomoc rodzinie, pozwala na dalszy, niezagrażony pobyt dzieci w domu rodzinnym.</p>	MOPS w Łowiczu
Cel szczegółowy 2			
Zapewnienie pomocy rodzinom w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich oraz w ramach wsparcia kobiet w ciąży i połogu			
2.1. Wsparcie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	2.1.1. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia w formie asystenta rodziny	<p>Zatrudnienie asystentów rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba asystentów – 2 – forma zatrudnienia – umowa o pracę – wymiar zatrudnienia – 2 osoby w pełnym wymiarze godzin/etatu. 	MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, objętych wsparciem w formie asystenta rodziny – 20</p> <p>Liczba dzieci w tych rodzinach – 74</p> <p>Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych możliwe jest wyłącznie za jej zgodą oraz przy jej aktywnym współuczestnictwie w podejmowanych działaniach, uwzględniających zasoby własne rodziny oraz źródła wsparcia zewnętrznego.</p> <p>Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wsparcie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze prowadzone jest w dwóch formach: pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W MOPS w Łowiczu pracę z rodzinami w 2025r., w ramach swoich obowiązków zawodowych, realizowali asystenci rodziny. Przy szerokim spektrum obowiązków i zadań, jeden asystent rodziny, zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, może współpracować nie więcej niż z 15 rodzinami.</p>	
	2.1.2. Prowadzenie przez asystenta rodziny systematycznej współpracy z rodzinami	<p>Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny – 20 (6 rodzin było zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez Sąd Rodzinny. Pozostałe podjęły współpracę na wniosek pracownika socjalnego.)</p> <p>Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę w ramach wsparcia w formie asystentury rodzinnej -7</p> <p>w tym z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osiągnięte cele -5 – zaprzestanie współpracy przez rodzinę –1 – zmianę metody pracy z rodziną – 1 	MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		Średni czas pracy asystenta rodziny z 1 rodziną w 2025r. to 27 miesięcy.	
	2.1.3. Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin z problemem bezradności opiekuńczo – wychowawczej	<p>Zatrudnienie terenowych pracowników socjalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba pracowników socjalnych – 15, w tym: specjalista pracy socjalnej - 3 starszy pracownik socjalny – 12 – forma zatrudnienia – umowa o pracę – wymiar zatrudnienia – 1/1 etatu; łącznie 15 etatów <p>Liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo - wychowawczej, objętych pomocą MOPS -146, osób w rodzinach - 337 (w tym: rodzin niepełnych – 30 / 85 osób w rodzinie, rodzin wielodzietnych – 18 /118osób w rodzinie).</p> <p>Potrzeba ochrony macierzyństwa- 9 rodzin/48 osób w rodzinie. Długotrwała lub ciężka choroba-359 rodzin/529 osób w rodzinach Niepełnosprawność- 214 rodzin/ 322 osoby w rodzinach</p>	MOPS w Łowiczu
	2.1.4. Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	<p>Liczba monitorowanych rodzin w których wdrożono procedurę „Niebieskie Karty- 48</p> <p>Liczba dzieci w monitorowanych rodzinach -38</p>	MOPS w Łowiczu
2.2. Wspieranie kobiet w ciąży i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń	2.2.1. Koordynacja poradnictwa przez asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin oraz programu „Za życiem”	<p>W roku 2025 nie było rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w ramach koordynacji poradnictwa.</p> <p><u>Zadania asystenta rodziny w ramach ustawy „Za Życiem”:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wsparcie i towarzyszenie emocjonalne 2) pomoc w dotarciu do miejsc oraz specjalistów, gdzie rodzina może otrzymać wsparcie 	MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
położniczych, a także ich rodzin		3) opracowanie wspólnie z kobietą w ciąży i/lub rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia 4) załatwianie spraw w różnych instytucjach w imieniu rodziny na podstawie upoważnienia 5) pomoc rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> - w skutecznym przezwyciężaniu trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, - w uzyskaniu wsparcia psychologicznego, - w uzyskaniu pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, - w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. 	
	2.2.2. Wypłacenie jednorazowego świadczenia 4 000 zł	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość świadczenia wynosi 4 000 zł jednorazowo. Liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł – 2 rodziny.	MOPS w Łowiczu
2.3. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny	2.3.1. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa”	Opieka wytchnieniowa realizowana była w miejscu zamieszkania w dwóch formach: dziennej oraz całodobowej. <u>Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego</u> realizowana była łącznie dla 53 osób w tym 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Opiekunowie zrealizowali łącznie 10013 godzin usługi opieki wytchnieniowej. Całkowity koszt świadczenia usług w formie pobytu dziennego wyniósł 596616,97 zł. <u>Opieką całodobową</u> objętych zostało 14 osób na łączną kwotę 85 200 zł. Opieka wytchnieniowa całodobowa świadczona była w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością.	Miasto Łowicz MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
	2.3.2. Realizacja programu „ Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”	<p style="text-align: center;"><u>Programem „ Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” w 2025r. objęte zostały 72 osoby</u> (w tym 12 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i niepełnosprawnością sprzężoną oraz 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności). Asystenci osób niepełnosprawnych zrealizowali łącznie 25886 godzin asystencji osobistej. Na realizację Programu wykorzystano środki z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 1347042,04 zł.</p>	
2.4. Wsparcie interdyscyplinarne rodzin z dziećmi	2.4.1. Prace Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	<p>Istotnym wyznacznikiem powodzenia w pracy na rzecz rodziny z trudnościami w opiece i wychowaniu dziecka jest harmonijna współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, jak również z przedstawicielami innych instytucji służących dziecku i rodzinie. W 2025r., w ramach Zespół ds. Asysty Rodzinnej, współpracowali ze sobą: psycholog- koordynator Zespołu, 2 asystenci rodziny, pracownicy socjalni, w których rejonie zamieszkiwały rodziny objęte asystą rodzinną, kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej i Dyrektor MOPS. Zespół realizował zadania z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – diagnozowania i analizowania sytuacji rodzinnej środowisk pod kątem zaistniałych problemów i deficytów; – prowadzenia działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną; – inicjowania działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych; – wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych; 	MOPS w Łowiczu inne instytucje i podmioty świadczące usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<ul style="list-style-type: none"> - organizowania dla rodzin grup wsparcia/ grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji; - podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; - organizowania dla rodzin potrzebujących opieki psychologicznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych; - współpracy z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny; - współpracy ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych dzieci z rodzin współpracujących z asystentem. <p>Na spotkaniach Zespołu asystenci rodziny przedstawiali przygotowane przez siebie oceny okresowe rodzin (<u>oceny takiej dokonuje się nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy</u>) omawiające aktualną sytuację życiową rodzin, ich dotychczasową współpracę z asystentami oraz stopień realizacji przyjętego dla nich planu pracy. Sprawdzano czy podejmowane przez członków rodziny i asystenta działania prowadzą do osiągnięcia założonych w planach pracy celów. Dokonywano w razie konieczności weryfikacji/ aktualizacji istniejących planów pracy z rodzinami. Spotkania Zespołu były też okazją do inicjowania współpracy z innymi podmiotami, świadczącymi usługi na rzecz rodziny.</p> <p>Ilość spotkań Zespołu- 31</p> <p>Stopień realizacji zadań własnych Zespołu- dobry.</p>	
	<p>2.4.2. Działania zaradcze oraz interwencyjne podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Miasta Łowicza oraz spotkania grup roboczych (grupy diagnostyczno- pomocowe)</p>	<p>Ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Miasta Łowicza w roku 2025- 7</p> <p>Ilość grup roboczych Zespołu- 44</p> <p>Ilość posiedzeń grup roboczych (diagnostyczno- pomocowych)- 129</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu – 48</p> <p>Ilość prowadzonych „Niebieskich Kart”- 60 w tym 44 nowe zgłoszenia i 16 kart niezamkniętych z lat ubiegłych.</p> <p>W przypadku niepokojących sytuacji pracownicy socjalni wnosili pisma do prokuratury lub sądu o zainteresowanie się sytuacją małoletnich dzieci. Kierowali pisma do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, utrzymywali na bieżąco kontakt z dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu, zapewniali rodzinom wsparcie w postaci pracy socjalnej.</p> <p>Ilość kierowanych pism:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sąd Rejonowy w Łowiczu - 5 ➤ MKRPA -2 ➤ Prokuratura - 1 <p>W 1 przypadku ze względu na okoliczności została udzielona pomoc finansowa. Wsparciem objętych zostało 9 osób z tej rodziny.</p> <p>Osoby doświadczające przemocy mogły korzystać ze wsparcia psychologa . W 2025r. z pomocy takiej skorzystały 34 osoby w trakcie 117 spotkań.</p> <p>Psycholog brał także udział w 6 spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych.</p> <p>Działania zaradcze oraz interwencyjne w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny, w szczególności dzieci, podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Miasta Łowicza zostaną szeroko zaprezentowane w Sprawozdaniu z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2021-2025” za rok 2025.</p>	
	2.4.3. Monitorowanie środowisk rodzinnych z dziećmi zagrożonych uzależnieniami	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spotkała się na 13 posiedzeniach plenarnych, oraz na posiedzeniach zespołów: motywacyjno- interwencyjnego-22 spotkania, profilaktyczno-	MOPS w Łowiczu MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>kontrolnego-12 spotkań, zespół ds. przeciwdziałania przemocy domowej- 22 posiedzenia.</p> <p>Liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego skierowanych do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 58 rozpatrywanych spraw , w tym: 36 to nowe sprawy, które wpłynęły w 2025 r. oraz 22 to wnioski z lat poprzednich.</p> <p>Do MKRPA w Łowiczu w 2025 r. nowe wnioski o leczenie odwykowe wnieśli: Prokuratura Rejonowa w Łowiczu – 2, Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu – 25, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu –2, Kurator Zawodowy Sądu Rejonowego w Łowiczu- 1, członkowie rodzin osób uzależnionych – 4, pracodawca- 1, Zespół Interdyscyplinarny- 1</p> <p>Komisja umorzyła 25 spraw, a 11 skierowano do Sądu Rejonowego w Łowiczu w celu kontynuowania sądowej procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.</p> <p>Członkowie zespołu motywacyjno-interwencyjnego MKRPA prowadzili wielokrotnie rozmowy z osobami skierowanymi do Komisji, celem podjęcia przez nich dobrowolnego leczenia odwykowego. Prowadzono rozmowy z członkami ich rodzin.</p> <p>Komisja wydała 17 opinii dotyczących wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przeprowadziła 20 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>	<p>kuratorzy SR w Łowiczu PCPR w Łowiczu PR w Łowiczu członkowie rodzin</p>
	<p>2.4.4. Zapewnienie dostępności w zakresie pomocy specjalistycznej: konsultacji i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego i prawnego oraz uzależnień, a także mediacji</p>	<p><u>Porady psychologa zatrudnionego przez MOPS</u> w Łowiczu prowadzone były w formie indywidualnych spotkań (rozmowa kierowana, pogadanka, dostarczanie dodatkowych informacji, wyjaśnianie, elementy coachingu, interwencja kryzysowa). Ich celem było:</p> <p>- nazwanie i omówienie problemu klienta w jego aktualnej sytuacji życiowej (z uwzględnieniem jego relacji interpersonalnych, pełnionych ról życiowych - rodzic, małżonek, dziecko, opiekun, pracownik, pacjent, itp.)</p>	<p>MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Łowiczu SR w Łowiczu PLU w Łowiczu</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>- pokazywanie akceptowanych społecznie wzorców zachowań i możliwych sposobów realizowania własnych potrzeb</p> <p>Modyfikowanie postaw i wzorców funkcjonowania w zakresie aktywności rodzinnej i społecznej– np. pedagogizacja dotycząca prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, przedstawianie właściwych postaw rodzicielskich, podejmowanie działania w celu odbudowania więzi między członkami rodziny,</p> <p>- restrukturalizacja posiadanych przez klienta schematów poznawczych, opinii i postaw min. poprzez dostarczenie informacji o konsekwencjach prawnych wobec osoby stosującej przemoc,</p> <p>- wspólne odnajdywanie optymalnego rozwiązania trudnej sytuacji oraz doskonalenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów,</p> <p>- dostarczanie wiedzy na temat przeżywanej choroby, uczenie wczesnego rozpoznawania objawów jej nasilenia oraz sposobów radzenia sobie z nimi,</p> <p>- budowanie motywacji do nabywania nowych umiejętności w celu zmiany swojej sytuacji życiowej- np. zachęcanie do rozwijania zainteresowań, uzupełniania wykształcenia , poznawania swoich kompetencji w nowych sytuacjach, motywowanie do podjęcia pracy.</p> <p>Dużą część indywidualnych spotkań z psychologiem poświęcono na odreagowywanie silnych negatywnych emocji, wsparcie emocjonalne, uczenie identyfikowania i wyrażania przeżywanych stanów emocjonalnych w sposób społecznie akceptowany, niwelowanie skutków „wypalenia“ oraz redukcję stresu związanego ze skutkami przeżywanych przez klientów trudnych sytuacji .</p> <p>Ilość porad/konsultacji – 561 (W TYM 10 DLA DZIECI I MŁODZIEŻY) Średni czas trwania porady/konsultacji - 1-1,5h Ilość przyjętych osób – 124 (w tym 4 dzieci) Problematyka indywidualnych porad: ilość spotkań/ilość osób:</p>	<p>stowarzyszenia i organizacje pozarządowe</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>P-przemoc w rodzinie.....117/34 K-sytuacje konfliktowe, trudne życiowo.....109/24 W-problemy wychowawcze..... 156/29 C-choroba psychiczna /fizyczna..... 165/32 U-uzależnienia..... 14/5</p> <p>Ilość osób doświadczających przemocy oraz znajdujących się w konfliktowych, trudnych życiowo i psychologicznie sytuacjach, którym udzielono wsparcia: 58 osób (55 osoby dorosłe i 3 dzieci/młodzież). Porad udzielono w trakcie 226 konsultacji indywidualnych.</p> <p>Psycholog prowadził również inne działania m.in.: udział w spotkaniach grup roboczych d/s Przeciwdziałania Przemocy domowej (6 posiedzeń), wizyty psychologa w środowisku razem z pracownikiem socjalnym (47) - Wizyty domowe podyktowane były sytuacją zdrowotną klientów (osoby leżące, mające problemy z poruszaniem się, osoby wymagające wsparcia emocjonalnego i zmotywowania do dalszego leczenia oraz do podjęcia aktywności w celu poprawy swojej sytuacji życiowej), koniecznością kontroli sytuacji rodzinnej i sposobu sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi, interwencjami związanymi z zagrożeniem zdrowia i bezpieczeństwa osób małoletnich lub niepełnosprawnych.</p> <p>Inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udział w ocenach okresowych rodzin objętych opieką asystenta rodziny - 31. W czasie spotkań omawiano stopień realizacji indywidualnego planu pracy z rodziną, napotkane w pracy z rodziną problemy, sposoby ich rozwiązania i określano obszary do dalszej współpracy. - Spotkania w Klubie Seniora – 1. Spotkanie z seniorami odbyło się w siedzibie Klubu. Podczas spotkania omówiono problemy zachowań przemocowych w środowisku domowym i publicznym seniorów ,przedstawiono konsekwencje długotrwałego stresu, zaprezentowano 	

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>sposoby łagodzenia sytuacji konfliktowych, sposoby radzenia sobie z przemocą psychiczną i fizyczną. Słuchacze otrzymali materiały edukacyjne i informacje o lokalnych punktach wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Członkowie Klubu mieli też możliwość indywidualnej rozmowy z psychologiem oraz zaproszonymi gośćmi i uzyskania pomocy w rozwiązaniu swoich problemów.</p> <p>- Spotkania z mieszkańcami Noclegowni – 4. Ich celem było łagodzenie konfliktów, wysłuchanie, motywowanie do działań w celu zmiany sytuacji życiowej., aktywizacja zawodowa.</p> <p>- Konsultacje/współpraca z innymi specjalistami (pedagodzy szkolni, lekarz psychiatra, terapeuci uzależnień, kuratorzy sądowi itp.) – 19.</p> <p><u>PCPR w Łowiczu</u>, w ramach funkcjonowania Punktu Interwencji Kryzysowej udziela wsparcia dla mieszkańców powiatu łowickiego (brak oddzielnej ewidencji dla miasta łowicza);pomocy udziela psycholog, terapeuta rodzinny, pracownik socjalny, prawnik .Większość klientów korzystała ze wsparcia wielokrotnie.</p> <p>Wsparcia specjalistycznego w trudnych sytuacjach życiowych członkom rodzin udzielał również ZOZ- <u>Poradnia Leczenia Uzależnień w Łowiczu</u> poprzez: lekarzy , psychologa, terapeutów uzależnień.</p> <p>W 2025 r. w PLU zarejestrowano łącznie 115 osób, w tym :</p> <ul style="list-style-type: none"> - 87 osób z problemem nadużywania alkoholu lub/i innych substancji psychoaktywnych - 26 osób pozostających w bliskiej relacji emocjonalnej z osobą uzależnioną - 2 osoby z problemami z zakresu zdrowia psychicznego. <p>W 2025 r. w Poradni Leczenia Uzależnień w Łowiczu udzielono ogółem 150 konsultacji psychiatrycznych i 2744 porad u specjalisty psychoterapii uzależnień.</p> <p>Poradnia nie dysponuje odrębnymi danymi w zakresie świadczonych</p>	

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>usług dla osób z terenu miasta Łowicza.</p> <p>W ramach świadczonych przez PLU usług prowadzona była min. terapia indywidualna i grupowa osób uzależnionych, terapia par/małżeństw wspomagająca proces leczenia, pomoc psychoterapeutyczna dla opiekunów dzieci nadużywających substancji psychoaktywnych.</p> <p>W stosunku do lat poprzednich zauważa się dalsze zwiększanie się ilości zrealizowanych przez poradnię usług.</p> <p>Nadal kontynuowano zadanie, którego celem było udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób i rodzin z terenu miasta Łowicza w <u>Punkcie Konsultacyjnym</u> (ul. Św. Floriana 7, obok Muszli Koncertowej).</p> <p>Liczba porad psychologa w 2025r. wyniosła 72. Psycholog udzielał wsparcia osobom doświadczającym przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>Liczba porad prawnika wyniosła 3.</p> <p><u>Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna</u> zatrudnia specjalistów: psychologów, pedagogów, logopedów oraz w zależności od potrzeb innych specjalistów np. lekarza, którego udział jest niezbędny w pracach zespołu terapeutyczno-diagnostycznego. Udziela pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom, nauczycielom i wychowawcom wszystkich placówek oświatowych z terenu Miasta Łowicza i Powiatu Łowickiego. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łowiczu diagnozuje i wydaje orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole dla dzieci</p>	

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>niewidomych i słabo widzących, niesłyszących i słabo słyszących oraz dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera. <u>Poradnia nie prowadzi odrębnych rejestrów w zakresie udzielonych porad zrealizowanych wyłącznie dla mieszkańców Łowicza.</u> PPP realizuje swoje zadania poprzez diagnozowanie, orzecznictwo, indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne, terapię rodziny, warsztaty, wykłady i prelekcje, działalność informacyjno- szkoleniową.</p> <p>Od września 2022 istnieje obowiązek utworzenia stanowiska pedagoga specjalnego oraz ustalone zostały minimalne standardy zatrudnienia psychologów, pedagogów, logopedów i terapeutów w każdej placówce oświatowej. Dzięki temu wielu uczniów otrzymuje wsparcie bezpośrednio w szkole, bez konieczności wizyty w poradni. Od 1 maja 2023 r. działa też w Łowiczu Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży oraz Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami o rozwoju (oba z umową z Łódzkim NFZ) Pomocy udzielają tu specjaliści – obecnie: psychologowie, psychoterapeuta i terapeuta środowiskowy. Mogą tu zgłaszać się rodzice dzieci oraz młodzież do czasu ukończenia nauki (osoby poniżej 18 r.ż. muszą posiadać zgodę opiekuna prawnego na korzystanie ze świadczeń), w przypadku występowania niepokojących objawów związanych z problemami psychicznymi. Placówki te stanowią ważne wsparcie dla dzieci i młodzieży doświadczającej się z problemami w zakresie zdrowia psychicznego.</p>	
	<p>2.4.5 Doskonalenie form współpracy z instytucjami i organizacjami w zakresie lepszego rozeznania potrzeb oraz organizowania pomocy rodzinie, a także przeciwdziałania degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem.</p>	<p>W 2025r. wdrażane były w życie dobre praktyki w zakresie zacieśniania współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci co w efekcie prowadzi do szybkiego rozpoznawania potrzeb rodzin oraz organizowania dla nich skutecznej, dobrze skoordynowanej i właściwie dedykowanej pomocy. Działania te promują wartości prorodzinne, pomagają przeciwdziałać degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem,</p>	<p>MOPS w Łowiczu MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu SR w Łowiczu PCPR w Łowiczu Poradnia Psychologiczno</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>podnoszą jakość usług zapobiegających wykluczeniu, wyrównują szanse. Praktyką powszechnie stosowaną stało się realizowanie wspólnych szkoleń , spotkań , współpracy w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego dla przedstawicieli instytucji, organizacji, stowarzyszeń działających na rzecz rodzin i dzieci z terenu Miasta. Daje to szansę na całościowe ujęcie problemów rodziny i umożliwia udzielanie rodzinom skutecznej pomocy w rozwiązywaniu jej problemów.</p> <p>W trosce o dobrostan psychiczny dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Łowicza w 2025r. w MOPS przygotowano i decyzją Rady Miasta przyjęto GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY MIASTA ŁOWICZA NA LATA 2026-2030. Jednym z jego głównych celów jest zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego oraz psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających kryzysy emocjonalne i społeczne, poprzez umożliwienie dostępu do konsultacji psychiatry dziecięcego w środowisku lokalnym w ramach zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej oraz rozwój środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja tych zadań będzie kolejnym działaniem na rzecz rodziny w środowisku lokalnym.</p>	<p>– Pedagogiczna w Łowiczu PLU w Łowiczu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Miasta Łowicza Urząd Miejski w Łowiczu placówki oświatowe stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościół i organizacje kościelne</p>
<p>Cel szczegółowy 3 Promowanie wartości rodzinnych</p>			

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
<p>3.1. Podejmowanie inicjatyw, mających na celu promowanie wartości rodziny</p>	<p>3.1.1. Kształtowanie w środowisku lokalnym pozytywnego wizerunku rodziny oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez organizowanie festynów, pikników rodzinnych, imprez integracyjnych dla rodzin</p>	<p>W roku 2025r. zrealizowano liczne wydarzenia społeczno- kulturalne i sportowe, które adresowane były do mieszkańców miasta , w tym całych rodzin i były okazją do ich integracji oraz do promowania pozytywnego wizerunku rodziny w środowisku społecznym . Były to min.:</p> <p>-Marsz dla Życia i Rodziny i piknik rodzinny - z każdym rokiem coraz więcej osób wychodzi na ulicę, by manifestować swoje przywiązanie do wartości rodzinnych i szacunek dla życia. Marsze są przede wszystkim świętem rodzin – stanowią okazję do tego, by publicznie manifestować radość z posiadania rodziny, by spotkać osoby, z którymi dzielimy te same wartości, by zwracać uwagę opinii publicznej i władz – zarówno tych lokalnych jak i ogólnopolskich – na sytuację rodziny.</p> <p>- oferta kulturalno- rozrywkowa ŁOK , która odgrywa i ważną rolę w promowaniu wartości rodzinnych działając jako przestrzeń integrująca pokolenia, edukująca oraz tworząca okazje do wspólnego spędzania czasu. Działania ŁOK wspierają więzi rodzinne, promują model rodziny opartej na relacjach i dialogu, a także kultywują tradycje. Z kalendarium Ośrodka wymienić można Miejski Dzień Dziecka</p> <p>-Koncerty letnie przy baszcie gen. Klickiego, Międzynarodowy Festiwal Organowy „J.S.Bach”- wspólne chodzenie na koncerty wzmocnia więzi rodzinne. Wydarzenia te łączą pokolenia, umożliwiając wspólne przeżywanie emocji, co jest istotne dla spójności rodziny. Koncerty wpływają pozytywnie na rozwój emocjonalny, społeczny i intelektualny najmłodszych.</p> <p>- wydarzenia zapewniające integrację międzypokoleniową, angażujące seniorów, rodziców i dzieci jednocześnie, co sprzyja wymianie doświadczeń i wzmocnia więzi między pokoleniami, np. : Dzień Dziecka (UM, organizowany przez ŁOK, Muzeum, PTTK, Bibliotekę Publiczną), pikniki osiedlowe), parafialne pikniki rodzinne, kiermasze, parafiady, grlie</p>	<p>Urząd Miejski w Łowiczu placówki oświatowe stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościół i organizacje kościelne</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>- cykliczne wydarzenia ogólnomiejskie, które umożliwiają budowanie lokalnej wspólnoty, są miejscem, gdzie rodziny mogą budować relacje z innymi rodzinami w sąsiedztwie, co sprzyja poczuciu przynależności : Choinka Miejska, Dni Łowicza, Księżackie Jadło</p> <p>- bieg papieski- jest okazją do integracji i wspólnego spędzania czasu, oferuje kategorie rodzinne (sztafety rodzinne, biegi przedszkolaka) oraz towarzyszący mu piknik, co zachęca do udziału całe rodziny – od dzieci po dziadków.</p> <p>- wydarzenia sportowe realizowane w ciągu całego roku przez OSiR Łowicz, OSiR oferuje przestrzeń (baseny, lodowiska, hale sportowe), które umożliwiają wspólne ćwiczenia rodziców z dziećmi, co wzmacnia więzi. Organizowane są rodzinne pikniki, turnieje i zajęcia, które zachęcają do wspólnej aktywności. np. cykle imprez sportowych” Ferie z OSiR”, Sportowe Wakacje, bezpłatna nauka pływania, turniej siatkówki plażowej, koszykówka dla dzieci ,baseny zewnętrzne. Zajęcia sportowe uczą dzieci szacunku do przeciwnika, zasad fair play, współpracy w grupie oraz radzenia sobie z porażką, co rodzice mogą wspierać, budując pozytywny klimat rodzinny. Poprzez sport, rodziny uczą się wspólnej dbałości o kondycję fizyczną i zdrowie psychiczne.</p>	
Cel szczegółowy 4 Przeciwdziałanie demoralizacji i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży			
4.1. Profilaktyka i edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnień i innych zachowań ryzykownych	4.1.1. Realizacja programów profilaktyczno - edukacyjnych, organizowanie konkursów z zakresu przeciwdziałania przemocy, przeciwdziałania uzależnieniom oraz innym zachowaniom ryzykownym	<p><u>MOPS wspólnie z Zespołem Interdyscyplinarnym zorganizował następujące działania :</u></p> <p>- warsztaty dla przedszkolaków- 7 spektakli Baśni o chłopcu, który strach pokonał”</p> <p>- Warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych w klasach I- III, pt. „Złość pod kontrolą”, Akcja- reakcja- nie odwracaj wzroku od krzywdy innych,</p> <p>- konkurs filmowy pt. „STOP HEJTOWI w SZKOLE” dla klas IV-VIII</p> <p>- kampania „16 dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na płeć”</p>	MOPS w Łowiczu placówki oświatowe Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>- udział w kampanii " Dzieciństwo bez przemocy" organizowanej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę</p> <p>- spotkania propagujące życie bez przemocy, np. w Klubie Seniora, Środowiskowym Domu Samopomocy,</p> <p>- rozpowszechniano materiały i ulotki informacyjne nt. działań zaradczych w sytuacji doświadczania przemocy</p> <p><u>W szkołach</u> w ramach godzin wychowawczych realizowane były tematy dotyczące m.in. roli rodziny w procesie wychowania, wzmacniania postawy szacunku, empatii i odpowiedzialności wobec członków rodziny, kształtowania umiejętności komunikacji w rodzinie i w grupie rówieśniczej, przemocy rówieśniczej, przemocy w rodzinie, cyberprzemocy, zasad bezpiecznego zachowania w szkole i poza nią. Tematyka ta poruszana była również na spotkaniach z rodzicami. Zarówno dzieci jak i nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach dotyczących szeroko rozumianego zdrowia psychicznego (depresja i zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży, uzależnienia, autoagresja) . Całe klasy lub grupy dzieci co do których wychowawcy sygnalizowali problemy wychowawcze obejmowani byli szczególną opieką pedagogów i psychologów, dokonywano pogłębionej analizy problemów. Działania podejmowane w szkołach miały na celu zapobieganie zachowaniom agresywnym dzieci i młodzieży , ograniczanie problemów natury emocjonalnej wśród nich oraz kształtowanie u nich właściwych sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi. Dostarczały one też im informacji jak pomagać i gdzie szukać pomocy. W czasie zajęć z młodzieżą promowano też zdrowy styl życia, uczono zachowań empatycznych i tolerancji. Działania te były realizowane przez szkoły podczas spotkań z psychologami, pedagogami, funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji, pracownikami Służby Więziennej, kuratorami z III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z Sądu Rejonowego w Łowiczu, przedstawicielami świata kultury. Nauczyciele, wychowawcy i rodzice brali udział w licznych szkoleniach, pogadankach dotyczących przeciwdziałania przemocy i agresji, rozwiązywania trudności</p>	<p>stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościołów i organizacje kościelne</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>wychowawczych, ograniczenia korzystania z ekranów. W placówkach opiekuńczych i edukacyjnych organizowano szereg zajęć mających promować wartości rodzinne. Były to min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przedszkolach: Dzień Babci i Dziadka, Święto Mamy i Taty, Dzień Dziecka, Piknik rodzinny, konkurs przyśpiewek i piosenek ludowych (angażujący całe rodziny w przygotowanie), jasełka, teatrzyk w wykonaniu rodziców i nauczycieli, akcje charytatywne, konkursy rodzinne integrujące rodziny, promujące treści patriotyczne, kulturowe, zdrowotne, warsztaty dla rodziców „Edukacja inkluzywna jako metoda zapobiegania dyskryminacji i wykluczeniu”, „ Zdalny psycholog”- platforma internetowa wspierająca rodziców w wychowaniu dzieci. - w szkołach: Piknik rodzinny, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny, Szkolne Koło Turystyczne A-da-się- innowacja mająca na celu wzmacnianie więzi rodzinnych przez wspólne rajdy i zwiększenie aktywności fizycznej, działania charytatywne kształtujące postawy prospołeczne, empatię i poczucie wspólnoty, Letnia Czytelnia- zachęcająca rodziców do spędzania czasu z dziećmi, projekt „Moja rodzina”- tworzenie galerii portretów, działania mediacyjne i interwencyjne- porady, konsultacje dotyczące funkcjonowania rodziny, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne- konsultacje indywidualne, wskazówki wychowawcze dotyczące budowania relacji rodzinnych i wspierania dziecka w trudnych sytuacjach. <p>W ramach realizacji <u>Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej</u> w 2025 r. w przekazano szkołom podstawowym i średnim z terenu miasta ulotki i broszury z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, materiały edukacyjne i plakaty min. dotyczące Kampanii „ Reaguj na przemoc”. Były one wykorzystane w czasie godzin wychowawczych, lekcji tematycznych i spotkań z rodzicami.</p>	
4.2. Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa	4.2.1. Opracowanie dla dzieci i młodzieży oferty zajęć pozaszkolnych oraz zachęcanie do aktywnego udziału	Dzieci i młodzieży mogły aktywnie uczestniczyć w zorganizowanych przez UM, podległe jednostki oraz firmy zewnętrzne wydarzeniach sportowych i kulturalnych kształtujących zdrowy styl życia, będących	MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań	w wydarzeniach organizowanych dla nich na terenie Łowicza	<p>okazją do zabawy ale i zdobywania nowej wiedzy, rozwijania zainteresowań np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydarzenia dla dzieci i młodzieży oraz rodzin organizowane przez Bibliotekę Miejską, (warsztaty edukacyjne – zajęcia tematyczne rozwijające wiedzę i umiejętności w różnych dziedzinach, dostosowane do potrzeb dzieci, młodzieży i dorosłych, zajęcia kreatywne – wspierające rozwój artystyczny i twórczy poprzez warsztaty plastyczne, literackie, teatralne czy rękodzielnicze, spotkania tematyczne – inspirujące wydarzenia z ekspertami, autorami książek i innymi gośćmi specjalnymi, zajęcia dla najmłodszych – czytanie bajek, gry edukacyjne oraz zabawy rozwijające wyobraźnię i umiejętności społeczne). Oferta Biblioteki obejmuje zarówno wydarzenia cykliczne, jak np. ferie z biblioteką miejską, Dzień Babci i Dziadka, wakacyjne warsztaty plastyczne, „Giercownia – planszówki w bibliotece,” spotkania Klubu Czytających Rodzin „Dzieciaki Czytali”, Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, Zaczytane Wakacje, Spotkania z Pisarzami, Klub Miłośników Komiksu, jak i okazjonalne wystawy, lekcje biblioteczne, konkursy różnotematyczne. - Turbowakacje 2025 – cykl letnich warsztatów, pokazów filmowych (Kino Fenix) i koncertów organizowany przez ŁOK - OH! Film Festiwal i Mały OH! Film Festiwal- festiwale filmowe i koncerty dla dzieci, młodzieży i dorosłych połączone z warsztatami kreatywnymi dla dzieci, spektakle teatralne, wycieczki, spotkania podróżnicze, warsztaty „Eksperymentalne czwartki”, gry terenowe z przewodnikiem, Warsztaty Zero Waste, Biennale Folkloru, animacje i niespodzianki z instruktorami ŁOK, Warsztaty Rummikub, spotkania poetyckie, seanse kina letniego np. wakacyjne pasmo filmów dla dzieci, okazjonalne imprezy taneczne - zajęcia sportowe- sport odgrywa kluczową rolę w wszechstronnym rozwoju dziecka, wpływając pozytywnie na jego zdrowie fizyczne, 	<p>ŁOK , OSiR, Urząd Miejski w Łowiczu, PTTK Oddział w Łowiczu, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, świetlice środowiskowe, kluby sportowe</p>

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>psychikę oraz umiejętności społeczne. Regularna aktywność fizyczna buduje sprawność, siłę, koordynację i odporność, redukuje stres, a także uczy współpracy w grupie, dyscypliny i radzenia sobie z emocjami. Z bogatej oferty zajęć sportowych można wymienić zajęcia w Uczniowskich Klubach Sportowych -KSIĘŻAK, Pijarski Klub Sportowy, KORABKA, Akademia Pelikan Łowicz, JEDYNKA (tenis stołowy, lekkoatletyka ,szachy, piłka siatkowa, piłka nożna), Międzyszkolny Klub Sportowy „Zryw” Łowicz, Łowickie Stowarzyszenie Aikido “Aiki Okami”, łowicka Akademia Sportu, Klub Sportowy “Pelikan” Łowicz- prowadzone w UKS- ach i ośrodkach sportowych zajęcia były okazją do poprawy sprawności psychoruchowej dzieci i młodzieży ale uczyły też zdrowego współzawodnictwa, rozwijały zainteresowania, były alternatywą spędzania czasu wolnego w sposób aktywny</p> <p>- półkolonie letnie i zimowe dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych- jak co roku dzieci i młodzież z Łowicza mogły uczestniczyć w zorganizowanych zajęciach zimowych i letnich. Program półkolonii oprócz zajęć sportowo- rekreacyjnych, wycieczek, konkursów zawierał pogadanki profilaktyczne dotyczące szkodliwości stosowania używek, edukację ekologiczną i prozdrowotną</p> <p>-świetlicowe całoroczne zajęcia opiekuńczo- wychowawcze prowadzone przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łowickiej – świetlica „Słonko” przy Parafii Św. Ducha. W zajęciach opiekuńczo- wychowawczych uczestniczyły dzieci w wieku od 6 do 17 lat, pochodzące z rodzin wielodzietnych, dotkniętych uzależnieniami, bezrobociem, niewydolnych wychowawczo, dzieci mające problemy z nauką i zachowaniem na co dzień.</p> <p>-świetlica środowiskowa „Przystanek+ „ prowadzona w formie opiekuńczej, która oferuje pomoc w nauce, jak również rozwijanie zainteresowań i uzdolnień. W ramach zajęć prowadzone były warsztaty i spotkania z artystami, czy też przedstawicielami różnych zawodów. Podopieczni świetlicy mają także okazję do uczestnictwa w warsztatach oprogramowania, zajęciach z klockami lego oraz korzystania z sali</p>	

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
		<p>wyposażonej w komputery i kinecty, korzystania z dmuchanego toru przeszkód i ścianki wspinaczkowej.</p> <p>Inne zorganizowane, aktywne formy spędzania czasu umożliwiające też rozwijanie zainteresowań oraz służące integracji rodziny, zacieśniające więzy międzypokoleniowe wydarzenia to rajdy piesze i rowerowe, spacery tematyczne, spływy kajakowe organizowane cyklicznie przez PTTK.</p> <p>W Łowiczu dzieci i młodzież mają również możliwość rozwijania zainteresowań i umiejętności w szkolnych kołach zainteresowań a także w Samorządowej Szkole Muzycznej I i II Stopnia, zajęciach popołudniowych w w ŁOK-min. Koło plastyczne „Akwarelki”, dziecięco-Młodzieżowy Zespół Ludowy „Koderki”, Studio Piosenki ŁOK, Koło plastyczne „Impress” (dla młodzieży), Warsztaty Zero Waste - sycie i rękodzieło z odzysku.</p>	
Cel szczegółowy 5 Reintegracja rodziny			
5.1. Monitorowanie danych dotyczących rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz wydatków ponoszonych z tego tytułu przez gminę	5.1.1. Monitorowanie liczby rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	PCPR w Łowiczu w 2025r. współpracował z rodzinami biologicznymi z terenu łowicza, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej. Aktualnie liczba rodzin biologicznych z terenu miasta łowicza , których dzieci przebywają w pieczy zastępczej to 50. Liczba dzieci z terenu łowicza umieszczonych w pieczy zastępczej- 65.	MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu
	5.1.2. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez Gminę Miasto Łowicz	Wysokość wydatków poniesionych przez samorząd gminny w zakresie współfinansowania pobytu dzieci z terenu łowicza w pieczy zastępczej : 590 983,43 zł -współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych 51 118,59 zł- współfinansowanie kosztów koordynatorów pieczy zastępczej	MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
5.2. Motywowanie i wspieranie rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do podejmowania działań w celu umożliwienia dzieciom powrotu do rodziny naturalnej	5.2.1. Diagnoza środowisk rodzin biologicznych przez pracowników socjalnych	Diagnoza sytuacji rodzin biologicznych, które przejawiają trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ma na celu zebranie informacji niezbędnych do podjęcia działań w celu umożliwienia dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej. Współcześnie, w pracy z rodziną, przyjmuje się tendencję współdziałania rodziny na każdym etapie metodycznego działania, nie tylko podczas tworzenia planu i jego realizacji, ale również w procesie diagnostycznym. Wyznaczanie celów współpracy odbywa się wspólnie z członkami rodziny bowiem cele te mają doprowadzić do poprawy sytuacji rodziny, zatem to przedstawiciel rodziny w głównej mierze powinien je określać przy udziale pracownika socjalnego.	MOPS w Łowiczu
	5.2.2. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wspierane są przez pracowników socjalnych/ asystentów rodziny w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin macierzystych.	MOPS w Łowiczu
5.3. Ocena sytuacji życiowej rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	5.3.1. Monitorowanie sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Monitorując sytuację życiową rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej pracownicy socjalni przygotowują informację dla PCPR-ów i POW-ów. W opiniach tych przedstawiają sytuację materialno-bytową, dochody rodziny, źródła utrzymania, warunki mieszkaniowe, stan zadłużenia, udział w terapiach, leczenie odwykowe. We wnioskach końcowych zawierają rekomendację dotyczącą możliwości powrotu dziecka do rodziny lub dalszej pieczy zastępczej.	MOPS w Łowiczu
	5.3.2. Udział pracowników socjalnych/ asystentów rodziny/ koordynatora Zespołu ds. Asysty Rodzinnej w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Co sześć miesięcy dokonywana jest ocena okresowa sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Przeprowadzana jest z udziałem pracowników socjalnych/ asystentów rodziny/ koordynatora Zespołu ds. Asysty Rodzinnej. Opinia taka oparta na rzetelnym wywiadzie środowiskowym (wg ustawy o pomocy społecznej).	MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Zadanie do realizacji	Działania podejmowane w 2025 roku w ramach realizacji zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/ Partnerzy
Cel szczegółowy 6			
Rozwój zasobów ludzkich działających na rzecz wspierania rodziny			
6.1. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w obszarze wspierania rodziny poprzez stworzenie możliwości rozwoju zawodowego oraz poprawa jakości pracy pracowników merytorycznych w wyniku korzystania z poradnictwa w formie szkoleń i superwizji.	6.1.1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych przez osoby bezpośrednio wspierające rodziny (pracowników socjalnych i asystentów rodziny)	Szkolenia z zakresu wspierania rodziny i pracy z rodziną, profilaktyki przemocy i inne, w których brali udział pracownicy MOPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i członkowie grup roboczych: - Praca z klientem niezmotywowanym- techniki pracy z oporem klienta wg .Dialogu Motywującego.- 2 - "Superwizja- rodzina dotknięta przemocą- studium przypadku- 8 - Szkolenie zasadnicze z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej,- 42 - „Rola, uprawnienia i obowiązki pracowników oświaty w przypadku ujawnienia dziecka krzywdzonego wynikające z Ustawy z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy – kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Ustawa „Lex Kamilek”), ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków w systemie przeciwdziałania przemocy domowej i procedurze Niebieskie Karty”-8 - Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością-1	MOPS w Łowiczu
	6.1.2. Organizacja superwizji dla osób wspierających rodziny (pracowników socjalnych i asystentów rodziny)	W roku 2025 nie organizowano superwizji pracowników wspierających rodziny i pracujących z nimi.	MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027”, w 2025 roku osiągnięto następujące rezultaty:

1. **Poprawa sytuacji ekonomicznej:** prowadzone przez realizatorów programu działania oferowały wsparcie finansowe lub zachęcały do zmiany statusu zawodowego, uzupełnienia edukacji, co prowadziło do poprawy sytuacji materialnej rodzin, zmniejszenia ubóstwa i zwiększenia dostępu do podstawowych dóbr. Umożliwiło to wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawę funkcjonowania rodzin i ich członków w sferze socjalno-bytowej.
2. **Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego** i marginalizacji z powodu niskiego statusu materialnego.
3. **Wsparcie psychologiczne:** Rodziny mogły korzystać z szerokiej oferty terapii i poradnictwa, co pomogło im w radzeniu sobie z problemami emocjonalnymi, konfliktami wewnętrznymi czy stresami związanymi z wychowaniem dzieci, chorobami, problemami życia codziennego.
4. **Edukacja i rozwój:** Programy profilaktyczne i działania edukacyjne dostarczały wiedzy, która pomogła rodzicom rozwijać umiejętności wychowawcze, zwiększać poziom kompetencji rodzicielskich i w efekcie prawidłowo realizować funkcje opiekuńcze – wychowawcze rodziny. Dzieci dzięki dostępności oferty edukacyjno- szkoleniowej miały możliwość rozwijania talentów i zainteresowań, uczenia się wrażliwości na potrzeby innych, odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka, uczyły się jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, jak unikać zachowań ryzykownych.
5. **Wzrost zaangażowania społecznego:** Rodziny mogły zwiększyć aktywność w społecznościach lokalnych, biorąc udział w różnych inicjatywach, co sprzyjało integracji i budowaniu więzi społecznych.
6. **Zwiększenie dostępności usług:** W ramach Programu były rozwijane usługi opiekuńcze i doradztwo oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.
7. **Podniesienie jakości usług** świadczonych przez osoby i instytucje zaangażowane w pracę na rzecz rodzin z dziećmi a zwłaszcza dla środowisk dysfunkcyjnych- nastąpiła dalsza profesjonalizacja wsparcia kierowanego do dziecka i rodziny.
8. **Poprawa relacji rodzinnych:** Realizacja poszczególnych działań Programu pomogła wspierać zdrową komunikację w rodzinach, co w efekcie prowadzi do lepszych relacji między członkami rodziny- poprawy relacji rodzinnych, małżeńskich/ partnerskich i umocnienia więzi międzypokoleniowych.
9. **Zmniejszenie liczby interwencji kryzysowych:** Dzięki wsparciu, wiele rodzin mogło uniknąć sytuacji kryzysowych, co zmniejsza potrzebę interwencji ze strony instytucji społecznych.
10. **Promowanie zdrowego stylu życia:** działania Programu, koncentrując się na zdrowiu fizycznym i psychicznym, prowadziły do poprawy kondycji psychicznej i fizycznej dzieci i dorosłych. Zwiększyła się także świadomość społeczności lokalnej w zakresie roli i wartości rodziny.
11. **Umocnienie współpracy** na płaszczyźnie wspierania rodziny pomiędzy asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym a przedstawicielami innych instytucji i organizacji działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
12. Dalsze zacieśnienie oraz **udoskonalenie form współpracy** pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin z dziećmi.

Biorąc pod uwagę powyższe rezultaty, stopień realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza w roku 2025 należy uznać za zadawalający.

III. INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W KOLEJNYCH LATACH

Wsparcie rodziny to złożony proces, który wymaga uwzględnienia wielu czynników i aspektów. „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027” zakłada stworzenie spójnego systemu opieki nad rodzinami w Gminie Miasto Łowicz. Zawarte w programie propozycje były realizowane w 2025 r. w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek. Po przeprowadzonej analizie podejmowanych działań, należy stwierdzić, iż podejmowane przez instytucje przedsięwzięcia odpowiadały na potrzeby rodzin z terenu naszego miasta. Jednocześnie wskazana jest w latach następnych kontynuacja oraz w miarę możliwości rozszerzenie podejmowanych działań, kierowanie działań pomocowych do wszystkich grup wiekowych w rodzinie. Oto kluczowe potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny kolejnych latach:

1. Rozwój zasobów ludzkich:

- Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny w celu prowadzenia skutecznej pracy z rodzinami
- dalsze podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych pracowników wspierających rodziny poprzez ich udział w szkoleniach i innych formach kształcenia w celu poprawy jakości wykonywanej pracy, zapobiegania i redukcji zjawiska wypalenia zawodowego pracowników

2. Edukacja i informacja

- udostępnianie materiałów informacyjnych dla rodzin na temat dostępnych form wsparcia, programów i usług.
- wsparcie rodziny poprzez organizowanie kampanii społecznych i promowanie wartości rodziny w przestrzeni publicznej

3. Wsparcie specjalistyczne i usługi zdrowotne :

- Umożliwienie rodzinom szerokiego dostępu do specjalistów, w tym opieki psychiatrycznej, psychologów, terapeutów, którzy pomogą im w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych
- Edukacja na temat zdrowia: warsztaty dotyczące zdrowego stylu życia, żywienia oraz dbania o zdrowie psychiczne.

4. Wsparcie finansowe:

- Programy pomocy finansowej dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej.
- Wsparcie materialne: pomoc w dostępie do podstawowych dóbr, takich jak odzież, żywność czy środki czystości.
- edukacja w zakresie poradnictwa finansowego(doradztwo, treningi budżetowe)
- zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

5. Wsparcie w zakresie wychowania dzieci i opieki nad osobami starszymi

- Programy edukacyjne dla rodziców dotyczące wychowania, komunikacji i rozwiązywania konfliktów.
- Wsparcie w zakresie organizacji czasu i przestrzeni w rodzinie
- Programy mentoringowe- organizacja spotkań dla rodziców, w których mogą dzielić się doświadczeniami, opowiedzieć o problemach oraz sposobach radzenia sobie z nimi , stworzenie grup wsparcia dla rodziców i dzieci (grupy samopomocowe, kluby rodzica) oraz wspieranie rodzin w podejmowaniu oddolnych inicjatyw samopomocowych realizowanych we współpracy z podmiotami systemu wspierania rodzin
- Usługi opiekuńcze dla dzieci i osób starszych.

6. Programy edukacyjne dla dzieci:

- Zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, emocjonalne oraz edukacyjne, które mogą wspierać dzieci w ich rozwoju. Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego. Profilaktyka i edukacja dzieci i młodzieży w zakresie

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym, propagowanie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego.

7. **Integracja społeczna:**

- Inicjatywy mające na celu integrację rodzin z różnych środowisk. Budowanie sieci wsparcia w lokalnej społeczności.
- Wspieranie aktywności społecznych i kulturalnych rodziny. Organizacja wyjazdów, pikników czy innych form aktywnego spędzania czasu, które integrują rodzinę.

8. **Dostęp do zasobów:**

- Zapewnienie dostępu do lokalnych zasobów, takich jak biblioteki, centra kultury, organizacje pozarządowe. Współpraca z lokalnymi instytucjami w celu ułatwienia rodzinom dostępu do usług.

9. **Reintegracja rodziny**

- Monitorowanie danych dotyczących rodzin biologicznych, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz wydatków ponoszonych z tego tytułu przez gminę
- Motywowanie i wspieranie rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do podejmowania działań w celu umożliwienia dzieciom powrotu do rodziny naturalnej

10. **Wsparcie prawne:**

- Ułatwienie dostępu do poradnictwa prawnego dla rodzin w sprawach dotyczących opieki nad dziećmi, rozwodów, alimentów itp.
- dostarczanie informacji na temat praw i obowiązków rodziców oraz dzieci.

11. **Profilaktyka**

- zwiększenie nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną biologiczną oraz realizowanie różnych form pomocy rodzinie, wzmocnienie działań profilaktycznych, motywowanie i wspieranie rodziny biologicznej do podejmowania działań umożliwiających powrót dziecka do rodziny - jest to szczególnie ważne w sytuacji zwiększających się z roku na rok obciążeń Gminy związanych z współfinansowaniem wydatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (10% wydatków na opiekę i wychowanie w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30 % ww. wydatków w drugim roku , 50 % ww. wydatków w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej)
- Programy mające na celu zapobieganie kryzysom w rodzinie.
- Szybka interwencja w przypadku zagrożenia dla zdrowia lub bezpieczeństwa członków rodziny.

12. **Pozyskiwanie dodatkowych środków** zewnętrznych na realizację zadań z zakresu wsparcia rodziny – udział w projektach , konkursach nakierowanych na pracę z rodzinami.

Wszystkie te obszary są istotne dla efektywnego wspierania rodziny i mogą być dostosowane do specyficznych potrzeb danego środowiska czy lokalnej społeczności. Mają na celu wsparcie rodzin w ich codziennym życiu, a także budowanie silnych więzi rodzinnych oraz społecznych. Zabezpieczenie powyższych potrzeb pozwoli na podniesienie jakości wsparcia udzielanego wieloprotblemowym rodzinom z dziećmi oraz na pełniejsze wykorzystanie własnych zasobów i wypracowanie zintegrowanego, efektywnego systemu wspierania rodzin.

W Polsce w szybkim tempie rośnie odsetek seniorów. **W związku ze zmianami demograficznymi ważnym zadaniem jest podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie problemom związanym ze starzejącym się społeczeństwem. Konieczne jest wprowadzenie odpowiednich programów wsparcia dla osób starszych, inwestycje w opiekę długoterminową i poprawa warunków życia dla seniorów.** Brak odpowiedniej infrastruktury i wsparcia dla osób starszych może prowadzić do ich izolacji społecznej, osamotnienia, wykluczenia oraz zwiększenia ryzyka depresji i innych problemów psychicznych w tej grupie wiekowej.

Kolejnym rosnącym szybko problemem jest pogarszające się zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Bardzo niepokojąca jest rosnąca liczba prób samobójczych dzieci i nastolatków, depresje, zaburzenia lękowe, zaburzeniami odżywiania oraz zachowania autodestrukcyjne.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Niepokoją złe warunki i niewystarczająca opieka psychiatryczna, długie oczekiwanie na wizytę psychiatryczną oraz brak szerokich programów profilaktycznych. Ważne jest podejmowanie lokalnych działań w celu minimalizowania tych trudności

Konieczne jest podkreślenie konieczności dalszego ścisłego współdziałania wielu służb i organizacji działających na rzecz dzieci i rodziny (szeroko rozumianej) . Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej cały czas poszukuje nowych form pracy z rodzinami, aby jakość ich życia miała lepszy wymiar. W związku z powyższym uczestniczy w Programach resortowych Ministra Rodziny i Polityki Społecznej realizowanych w ramach środków Funduszu Solidarnościowego („Opieka wychowawcza,” oraz „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” i Korpus Wsparcia Seniora), szuka własnych programów prorodzinnych- które dedykowane są do wszystkich członków rodziny.

Mając na uwadze skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom zmagającym się z problemami konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności poszczególnych instytucji, organizacji, mających pośredni i bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rodzin.